

## **Informace z kontrolní akce č. 09/08**

### **Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zemědělství za rok 2008**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2009 pod číslem 09/08. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit spolehlivost účetní závěrky k 31. prosinci 2008 předkládané Ministerstvem zemědělství jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 329 – *Ministerstvo zemědělství* a prověřit, zda Ministerstvo zemědělství postupovalo při sestavování závěrečného účtu kapitoly za rok 2008 v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovanou osobou bylo Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“).

Kontrolovaným obdobím byl rok 2008, v případě věcných souvislostí i předchozí období a část roku 2009 do ukončení kontroly.

Kontrola byla prováděna u MZe v době od března do září roku 2009.

## **I. Úvod**

MZe bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. MZe je ústředním orgánem státní správy, organizační složkou státu, samostatnou účetní jednotkou a správcem rozpočtové kapitoly.

MZe je zřizovatelem 22 organizačních složek státu a devíti, resp. od 1. července 2008 osmi, příspěvkových organizací. Údaje od těchto podřízených organizací se promítají do příjmů a výdajů kapitoly státního rozpočtu 329 – *Ministerstvo zemědělství* (dále též „kapitola 329 – MZe“).

Podíl příjmů MZe na celkovém souhrnu příjmů kapitoly 329 – MZe v roce 2008 byl 98,83 % a podíl výdajů MZe na celkovém souhrnu výdajů kapitoly 329 – MZe v roce 2008 byl 92,59 %. Podíl aktiv (pasiv) MZe na celkovém souhrnu aktiv (pasiv) kapitoly 329 – MZe v roce 2008 byl 54,98 %.

Kontroly byly podrobeny činnosti, majetek a závazky, které byly předmětem účetnictví MZe, měly vliv na hodnoty kontrolovaných konečných zůstatků účtů v účetní závěrce MZe k 31. prosinci 2008 (dále také „ÚZ“) a které sloužily jako podklad pro závěrečný účet kapitoly 329 – MZe za rok 2008, včetně souvisejících skutečností.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku je uveden v tabulce č. 1.

**Tabulka č. 1**

Ukazatel	Hodnota v Kč
Aktiva	23 341 510 805,11
Pasiva	23 341 510 805,11
Příjmy	29 611 861 605,63
Výdaje	42 264 685 484,16
Podrozvahové účty	50 468 603,98

Zdroj: hlavní kniha MZe za rok 2008.

Poznámka: Všechny právní předpisy jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

## II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

### 1. Údaje vykazované v ÚZ

**Tabulka č. 2 – Údaje z výkazu rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací (dále jen „výkaz Rozvaha“) k 31. prosinci 2008**

(v tis. Kč)

Aktiva			Pasiva		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní zdroje	Cizí zdroje	Pasiva celkem
4 861 724,44	18 479 786,38	23 341 510,82	22 924 294,13	417 216,68	23 341 510,81

Zdroj: účetní závěrka MZe k 31. prosinci 2008.

**Tabulka č. 3 – Údaje z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi zřízených organizačních složek státu a státních fondů (dále jen „Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“) k 31. prosinci 2008**

(v tis. Kč)

Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
26 402 767,00	29 611 861,61	49 777 461,00	42 264 685,52

Zdroj: účetní závěrka MZe k 31. prosinci 2008.

### 2. Nesprávnosti zjištěné v ÚZ

#### 2.1 Identifikace nesprávností

Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na jejich obsahové vymezení podle ustanovení § 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, podle vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, a podle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

**Tabulka č. 4 – Celková nesprávnost v ÚZ**

(v Kč)

Nesprávnost v jednotlivých výkazech ÚZ		Celková nesprávnost v ÚZ
Rozvaha	Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	
1 158 305 484,98	265 890 515,92	1 424 196 000,90

## 2.2 Hlavní příčiny zjištěných nesprávností

Nesprávnosti byly identifikovány na základě zjištěných skutečností, které svědčí o tom, že MZe nevedlo v roce 2008 správné a průkazné účetnictví.

### 2.2.1 Správnost účetnictví a rozpočtové klasifikace

MZe nevedlo v roce 2008 správné účetnictví ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb. a dalších právních předpisů, neboť v některých případech nedodržovalo obsahové vymezení položek účetní závěrky dle vyhlášky č. 505/2002 Sb. a vyhlášky č. 323/2002 Sb., například:

- MZe nesprávně vykázalo na účtu 061 – *Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem* účetní hodnotu majetkové účasti MZe v obchodní společnosti, ve které vlastní 100 % akcií, vyšší o 499 000 000 Kč, neboť při zvýšení základního kapitálu obchodní společnosti, které bylo provedeno ze zisku obchodní společnosti z minulých let, účtovalo o zvýšení nominální hodnoty akcií. V souladu se zákonem o účetnictví se cenné papíry oceňují v pořizovací ceně, a ne v nominální hodnotě. Proto se také o změnách nominálních hodnot neúčtuje. Zvýšením základního kapitálu z vlastních zdrojů obchodní společnosti, v jehož důsledku došlo ke zvýšení nominální hodnoty jejích akcií, se nezměnila majetková situace obchodní společnosti (jednalo se o změnu struktury pasiv obchodní společnosti, kdy se část zisku transformovala na základní jmění). MZe jako jediný akcionář žádný nový majetek bezúplatně nenabýlo a výše jeho podílu v obchodní společnosti zůstala stejná jako před zvýšením základního kapitálu. MZe účtovalo o zvýšení nominální hodnoty akcií, ačkoliv se nejednalo o skutečnost, která je předmětem účetnictví. Toto kontrolní zjištění již bylo uvedeno v kontrolním závěru z kontrolní akce NKÚ č. 05/35 *Majetkové účasti státu v obchodních společnostech se sídlem v České republice* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2006 Věstníku NKÚ). MZe od roku 2006 neprovedlo opatření k nápravě uvedené nesprávnosti.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatky účtů 061 – *Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem* a 901 – *Fond dlouhodobého majetku* o 499 000 000 Kč.

- V důsledku špatného účtování o poskytnutých dotacích v průběhu účetního období MZe převedlo na konci účetního období při uzavírání účetních knih nesprávně na účet 965 – *Saldo příjmů a výnosů* i částku ve výši 389 285 509,03 Kč. Uvedené dotace však měly být při uzavírání účetních knih převedeny na účet 964 – *Saldo výdajů a nákladů*.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha podhodnotilo zůstatek účtu 965 – *Saldo příjmů a výnosů* o 389 285 509,03 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů*.

- MZe v důsledku špatného účtování o poskytnutých návratných finančních výpomocích v průběhu účetního období nesprávně vykázalo v ÚZ poskytnuté peněžní prostředky ve výši 224 469 390 Kč nejen jako návratné finanční výpomoci v aktivech, ale současně také jako závazek na účtu 959 – *Ostatní dlouhodobé závazky*. Zdroje k poskytnuté návratné finanční výpomoci mělo MZe správně vykázat na účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů*, který je součástí vlastních zdrojů.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 959 – *Ostatní dlouhodobé závazky* o 224 469 390 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů*.

- MZe vykázalo nesprávně na účtu 274 – *Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům* pohledávky z poskytnutých bezúročných návratných půjček ve výši 83 062 000 Kč. Vzhledem ke skutečnosti, že uvedené půjčky byly ještě před nabytím účinnosti zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), poskytnuty z mimorozpočtových prostředků, mělo MZe tyto pohledávky vykázat na účtu 378 – *Jiné pohledávky*.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 274 – *Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům* o 83 062 000 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 378 – *Jiné pohledávky*.

- MZe vykázalo nesprávně na účtu 274 – *Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům* směnečné pohledávky ve výši 44 023 180 Kč a zdroje k nim vykázalo na účtu 347 – *Vypořádání přeplatků dotací a ostatních závazků se státním rozpočtem*. Směnky byly ještě před nabytím účinnosti zákona č. 218/2000 Sb. uhrazeny z mimorozpočtových prostředků. Uvedené skutečnosti MZe nemělo vykazovat jako návratné finanční výpomoci na účtu 274 – *Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům*, ale na účtu 256 – *Ostatní cenné papíry*. Zdroje k uvedeným směnečným nárokům mělo MZe vykázat na účtu 918 – *Jiné finanční fondy*.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatky účtů 274 – *Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům* a 347 – *Vypořádání přeplatků dotací a ostatních závazků se státním rozpočtem* o 44 023 180 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatky účtů 256 – *Ostatní cenné papíry* a 918 – *Jiné finanční fondy*.

- MZe vykázalo nesprávně na účtu 315 – *Pohledávky za rozpočtové příjmy* pohledávku z nájemného a souvisejících služeb za obchodní společností ve výši 24 557 078,94 Kč, ačkoliv nájemní smlouva s obchodní společností byla zrušena.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 315 – *Pohledávky za rozpočtové příjmy* o 24 557 078,94 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 965 – *Saldo příjmů a výnosů*.

- MZe vykázalo pohledávku z poskytnuté návratné finanční výpomoci na nesprávném účtu 315 – *Pohledávky za rozpočtové příjmy* a v nesprávné výši 18 964 000 Kč. Poskytnutá návratná finanční výpomoc měla být vykázána na účtu 274 – *Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům* ve skutečně poskytnuté výši 18 962 807,67 Kč.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatky účtů 315 – *Pohledávky za rozpočtové příjmy* a 965 – *Saldo příjmů a výnosů* o 18 964 000 Kč a o částku 18 962 807,67 Kč podhodnotilo zůstatky účtů 274 – *Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům* a 964 – *Saldo výdajů a nákladů*.

- MZe na účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* vykázalo nesprávně majetek ve výši 6 705 048,48 Kč, který již byl k datu ÚZ způsobilý k užívání.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* o 6 705 048,48 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 021 – *Stavby*.

- MZe vykázalo nesprávně pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na zdravotní pojištění za měsíc prosinec 2008 hrazené zaměstnanci v celkové výši 6 035 406,26 Kč na účtu 331 – *Zaměstnanci*, a ne na účtu 336 – *Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění*.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 331 – *Zaměstnanci* o 6 035 406,26 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 336 – *Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění*.

- MZe vykázalo nesprávně na účtu 012 – *Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje* projektové dokumentace ve výši 1 861 543 Kč, ačkoliv tyto projektové dokumentace mělo až do uvedení pořizovaného dlouhodobého hmotného majetku do stavu způsobilého k užívání vykazovat na účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 012 – *Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje* o 1 861 543 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*.

- MZe nesprávně rozpočtově klasifikovalo některé výdaje na rozpočtové položce 5169 – *Nákup ostatních služeb*, ačkoliv tyto výdaje měly být zatříděny na jiné rozpočtové položky. V důsledku toho MZe ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotilo rozpočtovou položku 5169 – *Nákup ostatních služeb* o 1 554 233 Kč, podhodnotilo rozpočtovou položku 5166 – *Konzultační, poradenské a právní služby* o 1 017 955 Kč, podhodnotilo rozpočtovou položku 5164 – *Nájemné* o 522 156 Kč, podhodnotilo rozpočtovou položku 5171 – *Opravy a udržování* o 2 664 Kč, podhodnotilo rozpočtovou položku 5136 – *Knihy, učební pomůcky a tisk* o 9 693,10 Kč a podhodnotilo rozpočtovou položku 5139 – *Nákup materiálu jinde nezařazený* o 1 764,90 Kč.
- MZe vykázalo nesprávně na účtech 314 – *Poskytnuté provozní zálohy* a 378 – *Jiné pohledávky* poskytnuté peněžní záruky na CCS karty v celkové výši 1 350 200 Kč, ačkoliv mělo tyto poskytnuté záruky vykazovat na účtu 316 – *Ostatní pohledávky*.

V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 314 – *Poskytnuté provozní zálohy* o 770 450 Kč, nadhodnotilo zůstatek účtu 378 – *Jiné pohledávky* o 579 750 Kč a podhodnotilo zůstatek účtu 316 – *Ostatní pohledávky* o 1 350 200 Kč.

### 2.2.2 Průkaznost účetnictví

MZe v roce 2008 nevedlo průkazné účetnictví ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb.

V ustanovení § 8 odst. 4 zákona č. 563/1991 Sb. je stanoveno, že účetnictví účetní jednotky je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy tohoto účetnictví jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci.

MZe v roce 2008 neprovedlo inventarizaci veškerého majetku a závazků v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., neboť:

- provedlo dokladovou inventuru některého majetku a závazků (na účtech 013 – *Software*, 018 – *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek*, 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*, 347 – *Vypořádání přeplatků dotací a ostatních závazků se státním rozpočtem*, dvou analytických účtech v rámci účtu 331 – *Zaměstnanci*, jednom analytickém účtu v rámci účtu 336 – *Závazky ze sociálního zabezpečení*

a zdravotního pojištění, jednom analytickém účtu v rámci účtu 342 – *Ostatní přímě daně*, dvou analytických účtech v rámci účtu 325 – *Ostatní závazky* a jednom analytickém účtu v rámci účtu 333 – *Ostatní závazky vůči zaměstnancům*) v účetním okruhu ústředí MZe takovým způsobem, že inventurní soupisy neobsahovaly veškeré povinné skutečnosti dle ustanovení § 30 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb. a neumožňovaly jednoznačné určení zjištěného majetku a závazků;

- při provedení inventury majetku vykazovaného na účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* nezjistilo skutečný stav majetku vykazovaného na tomto účtu, resp. vykazovalo pořizovaný integrovaný informační systém v hodnotě 264 278 174,92 Kč jako službu, ačkoliv se jednalo o dlouhodobý nehmotný majetek. V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha podhodnotilo zůstatek účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* o 264 278 174,92 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku*;
- při provedení inventury majetku vykazovaného na účtu 013 – *Software* nezjistilo skutečný stav majetku vykazovaného na tomto účtu, resp. nezjistilo, že část majetku ve výši 53 529 059,36 Kč již není použitelná. V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 013 – *Software* o 53 529 059,36 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku*;
- při provedení inventury majetku vykazovaného na účtu 018 – *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* nezjistilo skutečný stav majetku vykazovaného na tomto účtu, resp. nezjistilo, že část majetku ve výši 49 188 172,20 Kč již není použitelná. V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 018 – *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* o 49 188 172,20 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku*;
- při provedení inventury majetku vykazovaného na účtu 263 – *Ceniny* v některých případech nezjistilo skutečný stav majetku vykazovaného na tomto účtu, resp. vykazovalo kredit do frankovacího stroje ve výši 3 154 975,95 Kč sloužící k úhradě poštovního jako službu, ačkoliv se jedná o ceninu. V důsledku toho MZe ve výkazu Rozvaha podhodnotilo zůstatek účtu 263 – *Ceniny* o 3 154 975,95 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů*.

### 3. Náležitosti ÚZ a úplnost jejího sestavení

Sestavená ÚZ obsahovala náležitosti vyžadované zákonem č. 563/1991 Sb., příloha ÚZ však nebyla sestavena v celém povinném rozsahu dle všech platných právních předpisů. Příloha ÚZ v rozporu se zákonem č. 563/1991 Sb. a vyhláškou č. 505/2002 Sb. neobsahovala zejména:

- údaje o použitých účetních metodách (způsob oceňování zásob na skladě, způsob účtování materiálu, způsob přepočtu cizích měn na českou měnu);
- informace o vykazovaných pohledávkách za dlužníky v konkursu, informace o úrocích z prodlení a informace o probíhajících soudních sporech;
- skutečnosti sledované na podrozvahových účtech (materiál ve skladech civilní ochrany, odepsané pohledávky).

### 4. Vnitřní kontrolní systém

Jednou z příčin zjištěných nesprávností je mj. skutečnost, že v kontrolovaném období MZe nezavedlo účinný vnitřní kontrolní systém, který by byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s činnostmi, které jsou předmětem účetnictví, a prostřednictvím průběžné a následné kontroly prověřit včasnost a spolehlivost informování

vedoucího orgánu veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích a o jejich průběžném účetním zpracování.

Mze účtuje ve čtrnácti účetních okruzích – okruh ústředí a třináct regionálních okruhů pozemkových úřadů a zemědělských agentur. V rámci účetní jednotky MZe není ve všech případech zajištěna jednotná metodika účtování mezi jednotlivými účetními okruhy i uvnitř jednoho účetního okruhu. Stejně účetní případy jsou někdy účtovány a vykazovány v rámci účetní jednotky rozdílně, a to dle uplatňovaných postupů v jednotlivých účetních okruzích (pohledávky z poskytnutých peněžních záruk na CCS karty, kredit do frankovacího stroje), případně i uvnitř jednoho účetního okruhu (některé návratné finanční výpomoci byly v okruhu ústředí vykazovány v ÚZ na účtu 274 – *Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům* a některé na účtu 315 – *Pohledávky za rozpočtové příjmy*). Je proto potřebné sjednotit metodiku účtování ve všech účetních okruzích, zaměřit zvýšenou pozornost na realizaci průběžné řídicí kontroly, analyzovat (přehodnotit) rizika a určit velikost vzorku operací prověřovaných při provádění následné řídicí kontroly, a to v návaznosti na stupeň významnosti identifikovaných rizik; zvýšenou pozornost je třeba věnovat také správnosti provedení inventarizace, která by měla být jedním z klíčových prvků kontrolního systému.

## 5. Závěrečný účet

Závěrečný účet kapitoly 329 – MZe neobsahoval některé skutečnosti stanovené jako povinné ve vyhlášce č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, a to:

- hodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti využití prostředků vynaložených na plnění úkolů stanovených pro hodnocený rok;
- výsledky rozpočtového hospodaření v porovnání s výsledky v delší časové řadě, nejméně však pěti let, hodnocení dosažených výsledků ve vztahu k zabezpečení úkolů stanovených střednědobým výhledem;
- zdůvodnění výkyvů čerpání výdajů v jednotlivých čtvrtletích roku (zvláště za běžné a za kapitálové výdaje rozpočtu), v této souvislosti hodnocení úprav rozpočtu z hlediska termínů jejich provádění;
- výsledky vnitřních a vnějších kontrol provedených v kapitole 329 – MZe v hodnoceném roce a zaměřených na hospodaření s prostředky státního rozpočtu, přijatá opatření k odstranění zjištěných závad a zhodnocení jejich plnění;
- věcný komentář k činnosti kapitoly 329 – MZe a věcné vyhodnocení plnění priorit státního rozpočtu stanovených vládou;
- komentář k plnění specifických ukazatelů rozpočtu kapitoly 329 – MZe stanovených zákonem o státním rozpočtu;
- základní charakteristiky programů zařazených v informačním systému financování reprodukce majetku (stručnou náplň, celkovou dobu realizace, celkovou výši rozpočtovaných prostředků na realizaci programu);
- průběh tvorby příjmů kapitoly a účinnosti opatření, která byla pro jejich podporu provedena, a zdůvodnění odchylky skutečného plnění od rozpočtu;
- vyčíslení daňových a nedaňových příjmů, komentáře k těmto příjmům, předpis, inkaso, přeplatky a nedoplatky;
- hodnocení čerpání vynaložených prostředků na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie, čerpání prostředků daného roku oproti roku předcházejícímu, zhodnocení stavu implementace a zhodnocení splnění věcných záměrů programu nebo projektu;
- hodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládání výdajů kapitol, a to ani pro rok 2008, ani pro delší časové období;
- hodnocení neinvestičních transferů poskytnutých příspěvkovým organizacím pro delší časové období;

- hodnocení výsledků hospodaření příspěvkových organizací;
- hodnocení celkového čerpání výdajů účelově určených na financování programů ve vztahu k věcným záměrům investičního rozvoje, dále závěrečný účet neobsahoval hodnocení výše prostředků čerpaných ze státního rozpočtu pro delší časové období ani analýzu plnění věcných záměrů v investiční výstavbě;
- výši nesplacených půjček a návratných finančních výpomocí;
- hodnocení účelových výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj (dosažené výsledky podle jednotlivých programů, průběžné výsledky programů po celou dobu jejich realizace se zaměřením na konečný přínos a účelnost ve vztahu k cílům programu), hodnocení institucionálních výdajů na výzkum a vývoj (dosažené výsledky výzkumných záměrů průběžně za celou dobu jejich realizace a konečný přínos a účelnost ve vztahu ke stanoveným cílům);
- výčet jednotlivých výdajů na zahraniční pracovní cesty v členění zvlášť za správce kapitoly a zvlášť za přímo řízené organizační složky státu a příspěvkové organizace.

## 6. Promlčení pohledávky

MZe v rozporu s ustanovením § 14 odst. 5 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, nezajistilo, aby nedošlo k promlčení práv státu ve formě pohledávky za obchodní společnost ve výši 25 003 619,40 Kč.

MZe podalo na obchodní společnost žalobu o zaplacení částky 33 306 297 Kč za období od 1. července 2001 do 31. prosince 2007 z titulu nároku na vydání bezdůvodného obohacení z důvodu neoprávněného užívání nebytových prostor. Po podání této žaloby o zaplacení uvedené částky bylo zjištěno, že část bezdůvodného obohacení ve výši 25 003 619,40 Kč byla promlčena.

## III. Vyhodnocení

### 1. Spolehlivost ÚZ

V souladu s doporučením mezinárodních kontrolních standardů INTOSAI byla nejvyšší možná míra špatné evidence, kterou uživatelé účetních výkazů mohou shledávat jako ještě přijatelnou, stanovena ve výši 2 % z hodnoty výdajů (tj. z 42 264 685,52 tis. Kč), které nepřiměřeněji zobrazují rozsah finanční činnosti dané účetní jednotky.

Z rozsahu zjištěných celkových nesprávností v ÚZ ve výši 1 424 196 000,90 Kč a z jeho porovnání se stanovenou nejvyšší možnou mírou špatné evidence (hladinou významnosti) je zřejmé, že **účetní závěrka MZe k 31. prosinci 2008 nepodává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví** v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. a příslušnými právními předpisy platnými v ČR pro oblast účetnictví.

**Tabulka č. 5 – Hladina významnosti a celková nesprávnost**

(v tis. Kč)

Způsob určení hladiny významnosti	Hladina významnosti	Celková nesprávnost
2 % z výdajů vykázaných ve výši 42 264 685,52	845 293,71	1 424 196,00



## **2. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 329 – *Ministerstvo zemědělství***

ÚZ MZe nebyla spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly 329 – MZe za rok 2008. Všechny nesprávnosti zjištěné při této kontrolní akci byly v závěrečném účtu agregovány v číselných sestavách.

Celková nesprávnost v závěrečném účtu kapitoly 329 – MZe za rok 2008 byla vyčíslena ve výši 1 424 196 000,90 Kč, z toho ve výkazu Rozvaha ve výši 1 158 305 484,98 Kč a ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ve výši 265 890 515,92 Kč. Na této celkové nesprávnosti se podílelo nadhodnocení a podhodnocení jednotlivých položek příslušných výkazů.

Vzhledem k nesprávnostem, které byly zjištěny v ÚZ kontrolované osoby, je nezbytné, aby MZe provedlo ve svém účetnictví takové opravy, které by odstranily zjištěné nedostatky.

Závěrečný účet kapitoly 329 – MZe neobsahoval některé povinné údaje stanovené ve vyhlášce č. 419/2001 Sb., jak je uvedeno v bodu 5. části II.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem je nutné, aby MZe zavedlo takový kontrolní systém, který by byl způsobilý zabraňovat vzniku nesprávností, detekovat již existující nesprávnosti a realizovat postupy k jejich odstranění.